

หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามแนวพุทธธรรม

RISK SECURITY IN DUTY PERFORMANCE ACCORDING TO

BUDDHIST PRINCIPLES

รังสี จรรยา*
ดร.สุมานพ ศิวรัตน์**
ดร.สุวิญ รักษิต์***

วันรับ 14 / มิถุนายน / 2564
ตรวจสอบ 17-20 / มิถุนายน / 2564
ตอบรับ 27 มิถุนายน / 2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ 2) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมเกี่ยวกับหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ 3) เพื่อบูรณาการหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม และ 4) เพื่อนำเสนอแนวทางและการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ “รูปแบบบูรณาการหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed

Methods Designs) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นหลัก ด้านวิจัยคุณภาพทำการสัมภาษณ์แบบโครงสร้าง ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 รูป คน (Structure in - depth Interview) และเสวนากลุ่มจำนวน 10 คน (Focus Group)

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ พบว่า ด้านการวางแผนปฏิบัติงาน พบว่า

*ศาสตราจารย์บัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย Rangseej@egat.ca.th
**อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
***อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ที่ปรึกษารวม สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

ผู้ปฏิบัติงานด้านไฟฟ้า หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ พบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ “มีการประชุมวางแผนปฏิบัติงาน” รองลงมาได้แก่ “มีการกำหนดเป้าหมายงานที่ชัดเจน” และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ “ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง” ด้านการปฏิบัติงาน พบว่า หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ พบว่า ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ “ขณะปฏิบัติงานมีความระมัดระวังในการทำงาน” รองลงมาได้แก่ “ปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย” และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ “ประชุมกลุ่มรับฟังปัญหาหลังจากปฏิบัติงานแล้วเสร็จ”

2. หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม ด้านสติสัมปชัญญะค่าเฉลี่ย สูงที่สุด คือ การมีสติ สัมปชัญญะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ด้านอุปมาธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือตระหนักถึงอันตรายต่อตนเอง และเพื่อนร่วมงานขณะปฏิบัติงานอยู่เสมอ ความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ คือการมีศีลในการปฏิบัติงาน คือมีระเบียบการปฏิบัติ มีสติทั้งการสำรวจงาน ความพร้อมเครื่องมือ ทั้งสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ สภาพของภาระงาน เครื่องมืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงานการประเมินสถานการณ์ ทั้ง คน อุปกรณ์ เครื่องสนับสนุนการปฏิบัติงาน วางแผนการปฏิบัติงานอย่างรัดกุม ผู้ปฏิบัติหน้าที่ อย่างน้อยต้องมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ตั้งอยู่ในศีลธรรมเวลาทำการก็มีสติ มีสมาธิใจจดจ่อต่อภาระหน้าที่ใจ ไม่ฟุ้งซ่านหรือหม่นหมอง มีสติสัมปชัญญะทำให้เกิดความระมัดระวังและรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ มีความรู้สึกระลึกได้ และต้องประกอบไปด้วยปัญญา

3. บุรณาการหลักประกันความเสี่ยงใน

การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม เป็นหลักธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงคือ การปฏิบัติงานที่ต้องอาศัยสติสัมปชัญญะ ความไม่ประมาทมีสติอยู่ตลอดเวลาปฏิบัติหน้าที่และมีความรู้ในงานนั้น ๆ ด้วยการมีระเบียบวินัยต่อการปฏิบัติงานและแสดงออกด้วยความจริงใจด้วยคำพูดที่ดีการปฏิบัติที่ถูกต้อง มีหลักศีล 5 เป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต มีการพัฒนาศักยภาพพนักงานด้วยการจัดอบรมปฏิบัติธรรมอยู่เนื่อง ๆ สติและความไม่ประมาท หลักสติและความไม่ประมาทเป็นหลักธรรมคู่กัน ต่อการปฏิบัติหน้าที่การทำงานจะต้องมีสติไม่ประมาท คนที่มีความรู้แต่ประมาท อุปรณ์ดีมีความพร้อมแต่ประมาท เพราะขาดสติสัมปชัญญะขาดความรอบรู้ในงานหน้าที่ ส่งผลเกิดอุบัติเหตุ ผลตามมากคือ ทางร่างกาย ทรัพย์สินรวมถึงคนรอบข้าง มีครอบครัว เพื่อน สังคม

4. องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับ รูปแบบบูรณาการหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม เป็นทฤษฎี HSP Security Watch MODEL

H = Heedfulness/Heart หมายถึง เป็นหลักพุทธธรรมที่มีอยู่เป็นส่วนหนึ่งของจิตวิญญาณด้วยสามัญสำนึกให้ตั้งอยู่กับสมาธิ มีสติ และสติสัมปชัญญะขณะปฏิบัติหน้าที่

S = Scan/Security หมายถึง ปฏิบัติงานที่มีจิตใจมั่นคงในการปฏิบัติงานรู้ตนเองเสมอสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อมีสติสัมปชัญญะ

P = Plan หมายถึง ศึกษาและวางแผนงานให้รัดกุมทำการทบทวนขั้นตอนก่อนการปฏิบัติพร้อมกับศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติงานเป็นอย่างดี

P = Practice หมายถึง มีการกำหนดเป้าหมายงานที่ชัดเจน มีการประชุมวางแผนปฏิบัติงาน

รับฟังความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์
คำสำคัญ: การปฏิบัติงาน ; หลักประกันความเสี่ยง
; หลักพุทธธรรม

Abstract

The objectives of this dissertation were as follows; 1) to study the risk security in duty performance, 2) to study the principles of Buddhism regarding the risk security in duty performance, 3) to integrate the risk security in duty performance according to the principles of Buddhism, and 4) to present guidelines and knowledge regarding risk security in duty performance according to Buddhist principles. The mixed research methodology between the quantitative method and the qualitative method was used. The type of research is Research and Development or R&D. The data were collected by questionnaires, in-depth interviews with 9 experts and focus group discussions with 10 key-informants.

The results of research were found that:

1. In risk security in duty performance, the electrical duty officers followed the Buddhist principles at a high level in their operation planning. In details, the highest level was on operation meeting and planning, followed by work targeting, and cooperation with other units respectively. In duty performance, the risk security in duty performance according to Buddhist principles was at a high level. Sorting by

the mean value, the highest level was on carefulness while doing the duty, followed by doing work as assigned, and group discussion for the feedback.

2. The risk security in duty performance according to Buddhist principles, mindfulness clear comprehension has the highest mean because they directly result to the work efficiency. Carefulness has the highest mean because it creates awareness of dangers to oneself and others at all time. According to the experts, the precepts help work operators keep in order and to be mindful on work, equipment, body, mind, plan, and situation. When the work operators have precepts or order, they will have mindfulness and concentration on duty performance based on wisdom.

3. The risk security in duty performance integrated with the Buddhist principles consists of precept, concentration, mindfulness and clear comprehension, and carefulness. Precepts are discipline in living a life. While doing the duty performance, mindfulness and clear comprehension integrated with skills in planning and work operation can help fix the mind concentrating on the work, and mindfulness and clear comprehension creates carefulness in the work process from beginning until the end. Skills, knowledge and work experiences without mindfulness and carefulness can cause accidents and unsatisfying results.

4. The model of integrated model of

risk security in duty performance according to the Buddhist principles is HSPP Security Watch MODEL, consisting of Heedfulness/Heart, Scan/Security, Plan, and Practice.

Keywords: Work performance, Risk security, Buddhadhamma.

บทนำ

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นองค์กรหนึ่งที่มีความเสี่ยงจากการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน และเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องอาศัยสติในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการก่อสร้างระบบสายส่งไฟฟ้าแรงสูงเชื่อมโยงกันหมดทั่วทั้งประเทศด้วยสายส่งไฟฟ้าแรงสูงขนาด 115,000 โวลต์ 230,000 โวลต์ และได้นำระบบส่งไฟฟ้าขนาด 500,000 โวลต์ ซึ่งเป็นขนาดแรงดันที่สูงในเส้นทางหลัก ๆ อีกหลายวงจร จากการเชื่อมโยงทุกภาคในประเทศไปสู่การเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในการบริการในฐานะรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของและมีหลายภาคส่วนช่วยกันดูแล การปฏิบัติงานของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, พ.ศ. 2512.) โดยเฉพาะเกี่ยวกับไฟฟ้าแรงสูง การปฏิบัติงานบนเสาส่งไฟฟ้าแรงสูง การติดตั้งซ่อมแซมบำรุงรักษาอุปกรณ์ จึงเป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่มีความเสี่ยงอันจะเกิดอันตรายต่อชีวิตได้

การประเมินความเสี่ยง เป็นขั้นตอนที่ระบุลำดับความเสี่ยงของอันตรายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของงานที่ครอบคลุมสถานที่ เครื่องจักร อุปกรณ์ บุคลากร และขั้นตอนการทำงาน ที่อาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยความเสียหายต่อทรัพย์สิน ความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งต่าง ๆ รวมกันและวิธีการประเมินความเสี่ยงด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย รวมทั้งอธิบายถึงความ

จำเป็นที่ต้องประเมินความเสี่ยงการประมาณระดับความเสี่ยงโดยคำนึงถึง ความรุนแรงและโอกาสที่จะเกิดอันตราย การประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนพื้นฐาน คือ

1.การชี้บ่งอันตราย

2.ประมาณค่าความเสี่ยงของอันตรายแต่ละอย่าง ความเป็นไปได้ และความรุนแรงของความเสียหาย

3.ตัดสินใจว่าความเสี่ยงใดที่ยอมรับได้

การประเมินที่ดำเนินไปโดยปราศจากการวางแผนที่ดี หรือประเมินด้วยความเชื่อว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก จะทำให้เสียเวลา และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอะไรได้ องค์กรไม่ควรยึดติดอยู่กับการประเมินในรายละเอียดมากเกินไป ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ การประเมินความเสี่ยงจะให้ได้มาซึ่งแผนงาน เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปใช้เป็นมาตรฐานควบคุม การแบ่งแยกประเภทของอันตรายอย่างกว้าง ๆ

จึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม เพื่อจะได้นำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้ที่จำเป็นต้องทำงานเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงด้านต่าง ๆ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎกมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่เกิดประโยชน์และปลอดภัยเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีหลักธรรมประจำตัวไว้เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายในขณะปฏิบัติงานนั่นก็คือหลักสติสัมปชัญญะ และอุปปมาทธรรม

โจทย์วิจัย

1) หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างไร

2) หลักพุทธธรรมเกี่ยวกับหลักประกัน

ความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอย่างไร

3) บูรณาการหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรมเป็นอย่างไร

4) รูปแบบบูรณาการหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรมเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่

2) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมเกี่ยวกับหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่

3) เพื่อบูรณาการหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม

4) เพื่อนำเสนอแนวทางและการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ รูปแบบบูรณาการ “หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม”

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Designs) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นประเภทของแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development or R&D) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นหลัก และนำผลการวิจัยเชิงปริมาณไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) และเสวนากลุ่ม (Focus Group) ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บข้อมูลจากหลักฐานสำคัญคือ พระไตรปิฎก อรรถกถา และงานวิชาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกันกับงานวิจัย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources)

เป็นการสำรวจเอกสาร (Review Literature) โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้า รวมไปถึง ทฤษฎี เอกสารทางวิชาการ วารสาร เว็บไซต์ วิทยานิพนธ์ บทความ บทความวิจารณ์และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้ศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์มาแล้ว อันเป็นที่ยอมรับกันในวงการนักวิชาการและผู้ทรงความรู้โดยทั่วไป

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบเจาะจงบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 9 รูป/คน โดยแบ่งตามประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ (1) กลุ่มผู้รู้พุทธธรรมจำนวน 3 รูป (2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านความเสี่ยงจำนวน 6 คน ซึ่งประกอบ ผู้บริหาร 2 คน ผู้เชี่ยวชาญ 4 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานอย่างมาก ในการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

4. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลภาคสนามเกี่ยวกับการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสรุปผลของการค้นคว้าเอกสารและจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อให้ทราบถึงหลักพุทธธรรมเกี่ยวกับสติและความไม่ประมาท นำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านไฟฟ้าได้

5. ขอบเขตด้านเนื้อหา หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ทางด้านไฟฟ้าตามหลักพุทธธรรมเนื้อหา ดังนี้

1. ความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านไฟฟ้า
2. วิธีการแก้ปัญหาความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านไฟฟ้าควรจะมีวิธีการอย่างไร

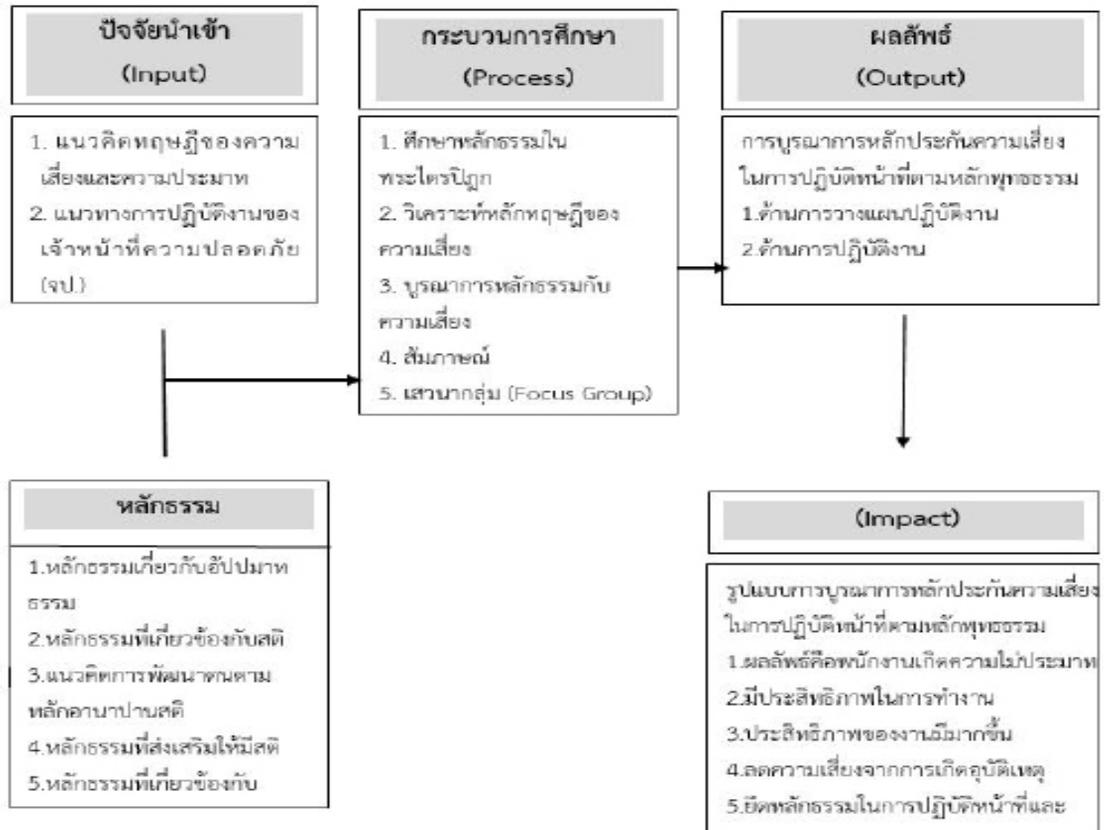
3. หลักพุทธธรรมในพระพุทศานานำมาเป็นหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านไฟฟ้าได้หรือไม่อย่างไร

4. หลักธรรมเกี่ยวกับสติและความไม่ประมาท นำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านไฟฟ้าได้หรือไม่อย่างไร

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและทบทวน

วรรณกรรมต่าง ๆ ผู้วิจัยสามารถสรุปกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยได้ค้นพบประเด็นที่ตอบวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านไฟฟ้า ต้องเป็นบุคลากรที่มีความมั่นใจในสมรรถนะการปฏิบัติงานของตนเองมั่นใจในเครื่องมืออุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวก ต้องมีการสำรวจให้ทราบปัญหาที่แน่ชัด แล้ววางแผนการดำเนินการแก้ปัญหา ชวนการทำงาน เครื่องมือที่ใช้ ควรวางแผนให้ชัด ปฏิบัติอย่างถูกต้อง มอง

ปัญหาอย่างรอบด้าน การปฏิบัติ ตั้งอยู่บนความไม่ประมาท โดยก่อนการปฏิบัติ ต้องมีการฝึกซ้อมพัฒนาฝีมืออย่างต่อเนื่อง มีความชำนาญในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์อย่างดีที่สุด สำหรับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ มีพี่เลี้ยงผู้ชำนาญงานคอยควบคุมแนะนำ พร้อมในการแก้ปัญหาเมื่อพบอุปสรรค การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามคู่มือและกฎความปลอดภัยทั้ง 10 ประการ จะลดความเสี่ยง ควรต้องศึกษา มีความรู้เป็นอย่างดี แก้ปัญหาได้ถูกจุด ใช้เครื่องมืออย่างผู้ชำนาญการทักษะประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญ

ที่สุด วางแผนอย่างรัดกุม ที่สำคัญมีความรู้และทักษะในการดำเนินงาน ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับงานอย่างถูกต้อง มีสมาธิการทำงานทุกขั้นตอน เป็นต้องลดความเสี่ยง มีการทบทวนความรู้ในงานนั้น ๆ ให้ตื่นตัวตลอด ผู้ปฏิบัติงานใหม่ต้องส่งเข้าอบรมความปลอดภัยรวมทั้งกฎระเบียบต่าง ๆ ก่อนขึ้นปฏิบัติงานบนที่สูงหรือที่มีไฟฟ้าผู้ปฏิบัติงานเก่าที่ร่างกายไม่สมบูรณ์วิเคราะห์ระดับความเสี่ยงมีความชำนาญในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหา

2. หลักพุทธธรรมเกี่ยวกับหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ใช้หลักธรรมเพื่อเตือนตน ให้มีความระมัดระวัง ไม่ตั้งในความประมาท ประมาทเพราะ คิดว่าตนเองเก่ง เข้าใจดีแล้ว ไม่ทบทวน เราก็ใช้สติเอน คือการใช้ธรรมเตือนตนจนได้มีสติและไม่ประมาทได้รู้จักการนำศีล,สมาธิและปัญญา มาเป็นที่ยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิต การทำงานจะได้มีวินัยมีเหตุผลในการแก้ปัญหา ใช้หลักอริยสัจ 4 เข้ามาช่วยได้ ในส่วนของสภาพแวดล้อมในการทำงาน คือวิเคราะห์ว่าปัญหาจากอะไร อะไรเป็นตัวต้นเหตุ และปัญหานี้จะดำเนินการอย่างไร ถ้าลงมือทำจะได้ตามนั้นไหม ต้องวางแผนแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วย นำหลักพรหมวิหาร 4 มาใช้เพื่อให้เกิดทำงานเป็นทีม หลักธรรมสำคัญมากในการปฏิบัติงานเพื่อกระทำกายให้เป็นกายกรรมที่สุจริตไม่ประมาทความพรั่งผลอ มีสติในการพูดไม่ประมาทในขณะที่ทำงานอยู่แม้แต่คิดก็ตามไม่ให้คิดหลงขาดสติขาดสัมปชัญญะขาดความประมาทก็คือไม่ประมาทในสามบทบาทของชีวิต ใช้สติครองด้วยปัญญาไม่ประมาทแม้ว่าของที่เปล่งก็ไม่เป็นผู้ประมาทระมัดระวังวาจาสำรวมวาจาพูดแต่เหมาะแต่ควรให้สมกับวัยกับฐานะกับหน้าที่ๆปฏิบัติ ต้องพักผ่อนให้เต็มที่ ไม่ดื่มสุราขณะปฏิบัติหน้าที่ ได้ชื่อว่าผู้ไม่ประมาทคือตั้งอยู่ในศีลธรรมเวลาทำการก็มีสติ มีสมาธิ ใจจดจ่อแต่

ภาระหน้าที่ใจไม่ออกแวก ไม่ฟุ้งซ่านหรือหม่นหมอง มีสติสัมปชัญญะทำให้เกิดความระมัดระวังและรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ มีความรู้สึกระลึกได้ และต้องประกอบไปด้วยปัญญา หรือมีปัญญาเกิดร่วมด้วยเสมอ

3. บุรณาการหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรมซึ่งความเสี่ยงนั้นสามารถเกิดขึ้นได้มาจากหลายปัจจัย ทั้งคนและอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ การเกิดความเสี่ยงจึงเกิดผลเสียได้มี 2 ประเด็นคือ 1) ความไม่พร้อมด้านบุคลากรหรือคน มีสุขภาพร่างกายไม่พร้อมต่อการปฏิบัติหน้าที่ เกิดสภาวะเครียด พักผ่อนไม่เพียงพอหรือมีโรคประจำตัว เป็นต้น ทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพที่สำคัญคือ การขาดทักษะการปฏิบัติงาน มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุความเสี่ยงสูง 2) อุปกรณ์การปฏิบัติหน้าที่ไม่พร้อม ขาดอุปกรณ์ในชิ้นงานนั้น ๆ ผลเสียทั้งสองคือ สูญเสียบุคลากรเกิดอุบัติเหตุบาดเจ็บ พิการ เป็นต้น ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดความเสี่ยงในการทำงาน ควรศึกษางานให้ดี ปฏิบัติงานตามขั้นตอน มีคู่มือ ปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัด และมีสติในการปฏิบัติหน้าที่อยู่เสมอ ความปลอดภัยในการทำงาน คือปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์การอบรม เรื่องความปลอดภัย มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ความปลอดภัยเพื่อความปลอดภัย ในการทำงาน รวมถึงปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา และระยะเวลาการทำงานมีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมในด้านความพร้อมทางด้านร่างกาย และจิตใจของพนักงาน นโยบายด้านความปลอดภัย ความรู้ ด้านความปลอดภัย การรับรู้ข้อมูล ข่าวสารด้านความปลอดภัย ทัศนคติที่มีต่อความปลอดภัย

4. แนวทางและการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับ รูปแบบบูรณาการ “หลักประกันความเสี่ยงใน

การปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรม” ความสำคัญทางพระพุทธ ศาสนาเมื่อฝึกตนไม่ให้ประมาทเมื่อฝึกตนดีแล้วทำให้เกิดสติและความระลึกรู้ตัวอยู่เสมอ ความรู้มีปัญญาแม้แต่ประมาท อุปสรรคป้องกันความปลอดภัยมีแต่ประมาท หลักของความประมาทเป็นหลักธรรมที่สำคัญ ทำงานมีสติแล้วแต่อย่าประมาท เช่นอีกนิตินะรู้ว่าทำงานกับไฟฟ้าแต่ยื่นมือเข้าไปตุมเลย อุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ไม่ดีก็เกิดมาจากขาดสติ ความประมาทก็เกิดขึ้น ถ้าผู้ปฏิบัติงานมี หลักธรรมอยู่ในใจตลอดความเสี่ยงที่จะเกิดก็น้อยลง ความไม่ประมาทเป็นสิ่งที่ดีต่อการทำงานที่มีความเสี่ยงสูงเป็นอย่างมากเราต้องทำงานอย่างมีอาชีพที่มีสติและไม่ประมาทจะส่งผลดีต่อผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งครอบครัวที่ไม่ต้องสูญเสียหัวหน้าครอบครัวไป

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ อาศัยข้อมูลจากการทำวิจัยทุกขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในแต่ละประเด็น แล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อนำเสนอแนวทางและสร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับ “หลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามแนวพุทธธรรม” ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านไฟฟ้า ผู้ปฏิบัติหน้าที่ อย่างน้อยต้องมีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ สุขภาพ ความรู้ในการแก้ปัญหาในการทำงานลักษณะนี้ คือมีการศึกษา ขบวนการและวิธีการใช้เครื่องมือ และการดำเนินการแก้ปัญหาอย่างถูกวิธี การใช้เครื่องมือ อย่างมีสติ มีการตรวจสอบก่อนใช้ และขณะใช้ใจจดจ่อในงานที่ทำไม่ใจลอย ขาดสติ การไปทำงานทุกครั้งจะมีขั้นตอนทำงาน มีคู่มือ และปฏิบัติตามกฎ ก็จะมี ความเสี่ยงน้อยลง ในส่วนมันเกิดเหตุการณ์ต่าง
2. วิธีการแก้ปัญหาความเสี่ยงในการปฏิบัติ

หน้าที่ด้านไฟฟ้า ก่อนการปฏิบัติ ต้องมีการฝึกซ้อมพัฒนาฝีมืออย่างต่อเนื่อง มีความชำนาญในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์อย่างดีที่สุด มีความมั่นใจในสมรรถนะการปฏิบัติงานของตนเอง ต้องลดความเสี่ยง มีการทบทวนความรู้ในงานนั้น ๆ ให้ตื่นตัวตลอด วิเคราะห์ระดับความเสี่ยง มีความชำนาญในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาให้ระดับของความเสี่ยงหายและขนาดของความเสี่ยงหายที่จะเกิดขึ้น ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นสำคัญ

3. หลักพุทธธรรมในพระพุทธศาสนานำมาเป็นหลักประกันความเสี่ยง พระพุทธศาสนามีคำสอนในเรื่องไม่ประมาท คำสอนให้เรามีสติสัมปชัญญะใช้ความระมัดระวังมีสติการทำงานอย่างรอบรอบการมีศีลธรรมอยู่ในตัวจะเกิดผลดีถ้าขาดศีลเช่นสุราเมรัยก็จะทำให้ขาดสติได้กระทำกายให้เป็นกายกรรมที่สุจริตไม่ประมาทความพรั่งผลอมีสติในการพูดไม่ประมาทในขณะที่ทำงานอยู่แม้แต่คิดก็ตามไม่ให้เกิดหลงขาดสติขาดสัมปชัญญะ ในการอย่างรู้ก้าวถ้าเรารู้ข้างหน้ามีไฟฟ้าเราจะมีสติในการควบคุม มีปัญญาอย่างเดียวไม่ได้เดินเหยียบไฟฟ้าได้เพื่อไม่ให้ปัญหาหลุดลวงลอยต้องมีสติมาควบคุมทุกครั้ง

4. หลักธรรมเกี่ยวกับสติและความไม่ประมาท นำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางป้องกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ด้านไฟฟ้าได้ ความประมาทพลังเปลวร้อนเกินไประรานเกินไปทำให้สติเราขาด ตัวสติมันขาด ทำสองวันหรือวันเดียวเสร็จมันประมาทเกินไปถ้าเราไม่ประมาททำไปเรื่อย ๆ วันนี้ไม่เสร็จพรุ่งนี้มาทำใหม่มีสติที่สมบูรณ์ก็คือให้มีจิตคิดปัจจุบันเป็นสำคัญเห็นซึ่งหน้าขณะกระทำด้วยกายด้วยวาจาพูดด้วยใจคิดโดยเฉพาะมาจากคิดก่อนมีสติอยู่กับปัจจุบัน อุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ไม่

ดีก็เกิดมาจากขาดสติความประมาทก็เกิดขึ้น ถ้าผู้ปฏิบัติงานมีหลักธรรมอยู่ในใจตลอดความเสี่ยงที่จะเกิดก็น้อยลง ความไม่ประมาทเป็นสิ่งที่ดีต่อการทำงานที่มีความเสี่ยงสูงเป็นอย่างมากเราต้องทำงานอย่างมีอาชีพที่มีสติและไม่ประมาทจะมีผลดี

5. อุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ไม่ดีจะเกิดมาจากสาเหตุของการขาดสติความประมาทก็เกิดขึ้น ถ้าผู้ปฏิบัติงานมีหลักธรรมอยู่ในใจตลอดความเสี่ยงที่จะเกิดก็น้อยลง ความไม่ประมาทเป็นสิ่งที่ดีต่อการทำงานที่มีความเสี่ยงสูงเป็นอย่างมากเราต้องทำงานอย่างมีอาชีพที่มีสติและไม่ประมาทจะส่งผลดีต่อผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งครอบครัวที่ไม่ต้องสูญเสียหัวหน้าครอบครัวไป

หลักประกันความเสี่ยงของผู้ปฏิบัติงานด้านไฟฟ้า จากการศึกษา จากผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นของผู้ชำนาญการทางด้านไฟฟ้ากำลังสูง ที่ต้องคำนึงถึงบุคลากรที่จะปฏิบัติงาน การเตรียมความพร้อมทั้งคุณสมบัติและสมรรถนะ ตลอดจนการวางแผนก่อนการดำเนินงาน ทั้งวางแผนในการใช้อุปกรณ์ หรืออุปกรณ์เพื่อการสนับสนุนทุกคนต้องมีทักษะความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงานนั้น ซึ่งอาจจะทำให้เสียชีวิตได้ เหล่านี้ซึ่งสอดคล้องเป็นไปตามทฤษฎีและตามหลักความปลอดภัยขององค์กรระหว่างประเทศของผู้ที่ต้องปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยง ด้านอาชีวอนามัยและสอดคล้องกับทฤษฎีของ PEME ที่กล่าวถึง บุคลากรที่จะเข้ามาเป็นผู้ปฏิบัติงานและรับผิดชอบ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในระบบกระแสไฟฟ้า อุปกรณ์ที่นำมาใช้สนับสนุน เพื่อการปฏิบัติงานให้ตีมีประสิทธิภาพเต็มที่และรวมถึงสิ่งแวดล้อมในการปฏิบัติงานหรืออยู่ในสภาวะที่อันตราย บรรยากาศของการปฏิบัติงานระหว่าง ผู้ร่วมงาน บุคลากรกับเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติ ตลอดจนการใช้งานตลอดยาว

อย่างตีมีคุณภาพ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากการสังเคราะห์บูรณาการหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักพุทธธรรมข้างต้น กรอบความคิดของหลักประกันความเสี่ยงโดยใช้หลักพุทธธรรมการตรวจสอบฐานข้อมูลและการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบอยู่ภายใต้ความปลอดภัยโดยการลดความเสี่ยง ด้วยหลักประกันความเสี่ยงเป็นรูปลักษณะของ Dhamma Control ที่มีธรรมสำนึก ได้เป็นทฤษฎี HSPP Security Watch Model ดังรูปแบบนี้

HSPP Security Watch Model

ภาพที่ 1 แสดง HSPP Security Watch Model

H = Heedfulness/Heart

S = Scan/Security

P = Plan

P = Practice

ขั้นการสำนึกรู้

การนำ HSPP Security Watch Model เพื่อเป็นหลักประกันความเสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านไฟฟ้าแรงสูง ของเจ้าหน้าที่พนักงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็น ทฤษฎี ที่ ดำเนินการ ดังนี้

H = Heedfulness/Heart เป็นหลัก พุทธธรรมที่มีอยู่เป็นส่วนหนึ่งของจิตวิญญาณ ด้วยสามัญสำนึกเพื่อเป็นหลักประกันความเสี่ยง ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ตั้งอยู่กับสมาธิ มีสติ และสัมปชัญญะขณะปฏิบัติหน้าที่ ที่ล้อมรอบด้วยอันตราย พระพุทธศาสนามีหลักคำสอนที่เน้นใน 2 ระดับ คือ สัจธรรมความเป็นจริงของสรรพสิ่ง หรือ ส่วนที่แสดงสภาวะหรือสอนเกี่ยวกับสภาวะของ สิ่งทั้งหลาย หรือธรรมชาติและความเป็นไปโดย ธรรมดาของสิ่งทั้งหลาย หรือเรียกง่าย ๆ ว่า สอน กฎธรรมชาติ และจริยธรรมความรู้หรือการนำเอา ความรู้ในสัจธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตในระดับ สัจธรรม พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญมากที่จะ ช่วยให้นักปฏิบัติเข้าใจได้ว่า ธรรมชาติมีสภาวะที่ไม่ เที่ยง ไม่คงที่ เป็นสภาวะที่ถูกบีบคั้นด้วยการเกิด และการสลายตัว ผืนและขัดแย้งกันอยู่ในตัว ทั้งนี้ ก็เพราะความไม่มีตัวตนหรือสรรพสิ่งไม่มีตัวตนที่แท้ จริงนั่นเอง

การปฏิบัติงานด้านไฟฟ้าแรงสูง ของเจ้าหน้าที่พนักงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในปัจจุบันที่ต้องอาศัยความรวดเร็วถูกต้องมี คุณภาพและให้ได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายและตั้งอยู่ ในหลักประกันความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพสูงนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องมีสติ เป็นเครื่องกำกับให้ทำงาน ด้วยใจจดใจจ่อ มีสมาธิ รู้เท่าทันอารมณ์ หรือสิ่ง ที่มากระทบ จึงจะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพและมีสุขภาพจิตที่ดี การเรียนรู้และ ฝึกฝนการใช้สติของตนเอง จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่าง ยิ่งสำหรับพนักงาน ที่จะทำให้สามารถดำเนินชีวิต ได้อย่างเป็นปกติสุข ประสบความสำเร็จทั้งด้าน การดำเนินชีวิต และการทำงาน รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้เกิดสุขภาพจิตที่ดี สามารถใช้ชีวิตประจำวัน ได้อย่างมีความสุข เป็นการจัดการความเครียด โดย มีหลักสูตรทุก ๆ ระดับของพนักงานสร้างสติ สมาธิ

ปัญญา ระดับบริหาร กับ Wisdom Exploration ผู้บริหารระดับฝ่ายขึ้นไป และ Store Business Partner เข้าร่วมกิจกรรม นั่งสมาธิ เดินจงกรม โยคะ ธรรมะ เรียนรู้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเกิดความสงบในจิตใจ เสริมสร้าง สติสมาธิในการทำงาน สามารถนำไปปรับใช้ในการ บริหารงานที่มงานอย่างมีความสุข

ขั้นตอนสำหรับปฏิบัติการ

S (Scan/security) ปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงต้องยึดหลักความปลอดภัยเป็นสำคัญอย่า คิดว่าไม่เป็นไร ขณะปฏิบัติงานมีสติระลึกละเอียด เสมอว่าตนเองทำอะไร มีจิตใจมั่นคงในการปฏิบัติงาน รู้ตัวเองเสมอสามารถปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อมีสติ สัมปชัญญะ สามารถลดความเสี่ยงหรือ อุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานได้ การมี สติ สัมปชัญญะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ตระหนักถึงอันตรายต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน ขณะปฏิบัติงานอยู่เสมอ

P (Plan) ศึกษาและวางแผนงานให้รัดกุม ทำการทบทวนขั้นตอนก่อนการปฏิบัติ พร้อมกับ ศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมที่ปฏิบัติงานเป็นอย่างดี ลงมือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ขั้นตอนวิธีการที่กำหนด ไว้อย่างเคร่งครัดไม่ละเลยข้อกำหนด และกฎความปลอดภัยในการทำงานทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน มีการเตรียมความพร้อมร่างกายและจิตใจที่ จะเผชิญกับอุปสรรคในทุกสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ มีการแจ้งเตือนถึงอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อผู้ ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอและมีการแจ้งเตือนถึง อันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อผู้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

P (Practice) มีการกำหนดเป้าหมายงาน ที่ชัดเจน มีการประชุมวางแผนปฏิบัติงาน รับฟัง ความคิดเห็นจากผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ มี การอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติงานให้ชัดเจน มอบ หมายงานแบ่งความรับผิดชอบในหน้าที่ มีการเต

รียมพร้อมด้านบุคลากรและอุปกรณ์เครื่องมือ
ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

หลักประกันความเสี่ยงของผู้ปฏิบัติงาน
ด้าน ไฟฟ้า จากการศึกษา และผลการวิเคราะห์
ข้อคิดเห็นของผู้ชำนาญการทางด้านไฟฟ้ากำลังสูง
ที่ต้องคำนึงถึงบุคลากรที่จะปฏิบัติงาน การเตรียม
ความพร้อมทั้งคุณสมบัติและสมรรถนะ ตลอดจน
การวางแผนก่อนการดำเนินงาน ทั้งวางแผนในการ
ใช้อุปกรณ์ หรืออุปกรณ์เพื่อการสนับสนุนทุกคน
ต้องมีทักษะความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน
นั้น

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องความเสี่ยงได้
โมเดลขึ้นมาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติหน้าที่
นั้นควรเริ่มจากพื้นฐานให้ตั้งอยู่กับสมาธิ มีสติ และ
สัมปชัญญะขณะปฏิบัติหน้าที่ให้หน่วยงานต่าง ๆ
นำไปใช้ประโยชน์ คือ

1. รัฐบาลต้องสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง
ให้หน่วยงานนำแนวพุทธธรรมคือสมาธิ มีสติ และ
สัมปชัญญะขณะปฏิบัติหน้าที่โดยนำไปใช้กับการ
ไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งจะส่งผล
ถึงความปลอดภัยทั้งส่วนตน ชุมชน และสังคมโลก

2. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ควร
สนับสนุนให้บุคลากรปฏิบัติตามแนวพุทธธรรม เปิด
โอกาสให้ข้าราชการ พนักงาน ผู้ได้บังคับบัญชาที่มี
ส่วนในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปใช้ให้มี

ความสงบสุขทั้งส่วนตน ชุมชน และสังคม

3. สถานศึกษา โรงเรียน วิทยาลัย
มหาวิทยาลัย ควรส่งเสริมจัดสถานที่เพื่อปฏิบัติ
ธรรมให้แก่หน่วยงานเอกชนที่ปฏิบัติงานด้านต่าง
ๆ หรือจัดกิจกรรมตามความเหมาะสมตามหลัก
พุทธธรรม โดยมีครูอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะ มีสมาธิ มี
สติ และสัมปชัญญะด้วยความไม่ประมาท

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. นำผลการวิจัยและข้อค้นพบจากการ
วิจัย เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจสั่งการของผู้
บังคับบัญชาระดับสูง เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าแก้ปัญหา
ดำเนินงาน

2. นำผลการวิจัยของข้อค้นพบจากการวิจัย
ไปใช้เป็นกรณีศึกษาสำหรับผู้ที่เข้ารับการปฏิบัติ
หน้าที่ได้ศึกษาและสำนึกถึงผลที่อาจเกิดขึ้นจาก
การที่ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน ได้ใช้อ้างอิงสำหรับ
การปฏิบัติงานจริง

3. นำผลการวิจัยของข้อค้นพบจากการ
วิจัย เป็นข้อมูลเพื่อการอ้างอิง หรือเป็นข้อสนเทศ
เพื่อการศึกษาและพัฒนาในลำดับต่อ ๆ ไป

3. ข้อเสนอเพื่อการวิจัย

การศึกษาเรื่อง หลักประกันความเสี่ยงใน
การปฏิบัติหน้าที่ตามแนวพุทธธรรม ควรศึกษาเพิ่ม
ในประเด็นอื่น เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการทำครั้งต่อ
ไป คือ

1. ควรศึกษาพัฒนากระบวนการลดความ
เสี่ยงในการปฏิบัติงานด้านไฟฟ้าแรงสูง

2. ควรศึกษากลยุทธ์เพื่อลดอันตรายเสี่ยงใน
การปฏิบัติงานด้านไฟฟ้าแรงสูง

บรรณานุกรม

- กัลยา วานิชย์บัญชา. สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์ และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548.
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย, พระราชบัญญัติคุณสมบัติ มาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2512.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา. นครปฐม : ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2549.
- ณรงค์ โพธิ์พุกขานนท์. ระเบียบวิธีวิจัย : แนวการเขียนเค้าโครงงานวิจัยและรายงานการวิจัย ประจำภาค. กรุงเทพมหานคร : ดวงแก้ว. 2546.
- นิภา เมธาวิชัย. วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี. 2543.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น. 2545.
- พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ. เล่มที่ 10, 11, 12, 15, 19, 20, 25, 34, 35. พุทธศักราช, 2539.
- พุทธทาสภิกขุ. สติ. กรุงเทพมหานคร : จักรานุกูลการพิมพ์. 2528.
- พระโพธิญาณเถระ. ชา สุภัทโท. อุปลมนิฐุ กรุงเทพมหานคร : คุรุสภา. 2535.
- พระธรรมปิฎก. พุทธธรรม. ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2543 .
- พระสัทธัมมโชติโก. ธัมมาจริยะ ปรมัตถ์โชติโกะ ปริจเฉทที่ 1-2-6. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2536.
- พระอุดมธีรคุณ สมคิด จินตามโย. บูรณาการการดำเนินชีวิตที่ดีของชาวพุทธด้วยหลักสติในพุทธ ปรัชญา เถรวาท. วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. 2559.

